

lin keskustan rannan alueen ideakilpailu

"NÄTTEPORI"

Yleistä

"Nättepori" houkuttelee vanhat, uudet ja tulevat iiläiset yhteen nauttimaan kulttuurista ja lijoen kauniista maisemasta. Uudistuva alue "Nättepori" yhdistyy lin Vanhaan Haminaan historiaa henkivän Markkinatorin kautta. Vanhan Haminan kapeat kadut, vierivieressä olevat talot sekä rikas ja luonnonläheinen värimaailma ovat olleen ehdotuksen suunnittelun innoittajia. Ehdotuksessa Haminatalo, Satama-aukio ja Uittajanpuisto muodostavat monipuolisen toiminnallisen kokonaisuuden, jossa moderni arkkitehtuuri, julkiset ulkotilat ja viihtyisät reitit tarjoavat tekemistä ympäri vuoden. Nätteporissa puistot rytmittävät rakennettuja kortteileita ja avaavat kauniita näkymiä maalta lijoelle ja veneestä kohti rantaa ja rakennuksia. Veden päällä sijaitsevilla saunamökeillä lijoen voimakas virta on lähellä. Jokimaisemaa ja luontoa voi tarkkailla rantareitiltä, jolle vastaranta, nivat ja saaret antavat viehättävää vaihtelua.

Maisema

lijoelta katsottuna huomio kiinnittyy Uittajanpuiston taustalla komeana kohoavaan kirkkoon ja kellotapuliiin. Avoin Uittajanpuisto palauttaa kirkolle sen historiallisen aseman maisemallisena kohokohtana ja veneilijän kiintopisteenä. Haminatalo muodostaa kirkolle parin ja loistaa iltaisin joen suuntaan kuin majakka. Haminatalo ei lähde kilpailemaan kirkon kanssa, vaan näkymät avautuvat matalamman rakennuksen yli. Asuinkorttelit myötäilevät lijoen rantaa ja muodostavat vastinparin Vanhalle Haminalle.

Suunnittelualueelta aukeaa harkittuja näkymiä lijoelle. Tärkein näkymäakseli on kirkkopihalta Uittajanpuiston kautta joelle ja Kirkkosaareen. Haminatalon halkaisevalta sisäpihalta avautuu rajattu näkymä Kirkkotieltä joelle. Jokisuuntietä kulkevalle lijoelle pilkahtelee asuinrakennusten väleistä ja Valtarinpuistosta.

Julkinen rakentaminen

Hallinto- ja kulttuuritoiminnot on koottu Haminataloon. Saman katon alle sijoittuvat kunnantalon hallinnolliset toiminnot, kirjasto, auditorio, joka toimii myös elokuvasalina ja näyttelytilaa, jota voidaan hyödyntää esim. taidenäyttelyihin tai lin historiaa ja arkeologiaa esitteleviin näyttelyihin. Toimintojen keskittäminen luo mahdollisuuksia synergialle ja yrittämiselle, kun samat tilat ovat käytössä arkisin ja viikonloppuisin, aamusta iltaan. Samoja tiloja ja ravintolan palveluita hyödyntävät arkipäivisin kunnan työntekijät, iltaisin kulttuurista ja harrastuksista nauttivat iiläiset ja viikonloppuisin tapahtumien yleisö.

Haminatalo, kirkko ja seurakuntatalo muodostavat julkisten rakennusten keskittymän, joiden kainaloon jää Uittajanpuisto. Haminatalolla on selkeä, moderni ilme, eikä se lähde kilpailemaan kirkon historiallisen muodon kanssa. Rinteeseen upotettu Haminatalo on kadun puolelta yksikerroksinen ja rannan puolelta kaksikerroksinen. Rakennuksen isot ikkunat avautuvat katutilaan ja näyttävät lasiseinät lijoen maisemaan. Uittajanpuiston ja nykyisen kerrostalon puoleiset muurimaiset julkisivut ovat kiviaineiset, kun taas Haminatalon sisäpihalle muodostuu lämmin puuverhoiltu ydin. Haminatalo muodostaa selkeän kiintopisteen Kirkkotieltä saavuttaessa, mutta ei sulje jokimaisemaa kokonaan näkyvistä. Uusiutuvan energian tuotantoon liittyvät rakenteet, kuten Valtarin koulun katolle asennettavat aurinkopaneelit, integroidaan rakennuksiin.

Yritykset

Koskikortteliin on luotu mahdollisuuksia yrittämiseen. Kirkkotien varrelle sijoittuvissa Liikeladoissa on katutasossa eri kokoisia tiloja pienyrityksille ja ylemmissä kerroksissa isompaa tilaa esimerkiksi kuntosalille. Katutason liikkeet saavat rönsyillä houkuttelevasti katutilaan.

Gasthaus esitetään peruskorjattavaksi, ja sille annetaan mahdollisuuksia esimerkiksi majoitustilojen lisärakentamiseen. Gasthausin huvimaja rajaa korttelin **keskusaukiosta**, ja sieltä on mukava tarkkailla Haminakorttelin kulkijoita.

Uittajanpuiston pohjoispuolinen saunamaailma muodostaa päätepisteen ”Nätteporin” **uudisrakentamiselle**. Erilaiset saunat sijoittuvat rannalle ja veden päälle, ja saunoja yhdistävän **laiturin kainaloon jää suojaista uimaranta**. Saunamaailman laituriliittymä saumattomasti rantareittiin.

Tarkastelualueella Kirkkotien liikenneympyrän ympäristössä liikerakennuksia ja lin keskustan alkupistettä **uudistetaan** erityisesti kaupallisella rakentamisella. Kirkkotien varrelle luodaan taidevalaistuksen keinoin **liikekeskustan sekä hallinnollisen- ja kulttuurikeskustan välinen yhteys**, joka kutsuu valtatieltä kohti lijoen rantaa.

Julkiset ulkotilat

Aukiot ja puistot rytmittävät kortteleita ja tarjoavat paikkoja liikkumiselle, oleskelulle ja tapahtumille. Markkinatori jäsentää kirkon ja kesäteatteri Huilingin välisen ulkotilan linkiksi Vanhan Haminan ja uuden **keskustan väliin**. Markkinatorilla on vanhan kaupungin tunnelmaa ja sitä rajaamaan on osoitettu pieniä uusia rakennuksia. Tori muuntautuu tilanteen mukaan arkisesta pysäköinti- ja **liikennealueesta markkinoiden ja muiden tapahtumien keskuksiksi**. Haminakorttelin edustan pieni aukio nappaa kulkijat sisään **rakennukseen**. Aukio jatkuu eri liikennemuotoja yhdistäväksi jaetuksi tilaksi, joka johtaa kulkijan Gasthausilta ja Koskikorttelista Haminakortteliin ja puistoon. Jaetussa tilassa autot, polkupyörät ja jalankulkijat liikkuvat samassa aukiomaisessa tilassa hitaasti, jalankulkijan ehdoilla. Haminakorttelin takana sijaitsee Ranta-**aukio ja Haminatalon suojaista istuskeluportaat**. Aukion vierasvenelaituriin voi saapua veneellä, ja puulaiturilla myös kesäiltojen vietto sujuu rattaista. Purettavien julkisten rakennusten vanhat tiilet hyödynnetään suunnitelmassa mahdollisuuksien mukaan julkisten ulkotilojen rakenteissa, kuten istutuslaitaissa.

Alueen tärkein puisto on Haminakortteliin toiminnallisesti linkittyvä Uittajanpuisto. Uittajanpuiston viherympäristö on huoliteltu ja vastaa ilmeeltään **modernia muotopuutarhaa**, jolle on tyypillistä mm. symmetria ja selkeät geometriset muodot. Hiekkapolut ja nurmikentät mahdollistavat tapahtumien järjestämisen ja ajanvieton puistossa. Puiston arvokas tunnelma antaa tilaa taustalla kohoavalle kirkolle. Kirkkopuiston komeat vanhat männyt on säilytetty.

Haminapuistosta etelään lähtee rantareitti, joka vaihtuu Haminakorttelin eteläpuolella laiturista luonnonmukaisessa viherympäristössä kulkeva hiekkapoluksi. Kapeassa rantapuistossa suositaan paikallisia kasvilajeja, kuten heiniä ja kaisloja. Rantaviiva säilyy nykyisellään. Rantareitti etenee koulun edustalla sijaitsevaan luonnonmaisempaan **Valtarinpuistoon**, joka toimii koulun ympäristöopin ja biologian opintojen tukena. Säilyvää puustoa täydennetään miniarboretumiksi ja sinne toteutetaan oppimista tukevia rakenteita, kuten lahoppua, istutuslaitaikoita ja erilaisia hyönteishotelleja. Valtarin puiston ja rantaraitin varren viheralueet on suunniteltu hallitun hoitamattomuuden periaatteella. Valtarinpuiston jälkeen rantareitin ympäristö villiintyy, ja Perämeren rannikon luonto saa kasvaa vapaasti. Kokkisaarta laajennetaan täyttömailla ja sinne rakennetaan lintutorni ja nuotiopaikkoja.

Asuinrakentaminen

Uudet puurakenteiset asuinkorttelit sijoittuvat Haminatalon lounaispuolelle lijoen rantaan. Korttelirakenteen inspiraationa ovat toimineet Vanhan Haminan tiiviisti ja elävästi katujen varrelle sijoittuvat asuinrakennukset ja niiden väliin **ripotellut piharakennukset**. Puu ekologisena rakennusmateriaalina tukee myös lin kunnan merkittävää ilmastotyötä.

Tervakorttelissa ja Lohikorttelissa erilaiset rakennustyytit ja **asunnot vaihtelevat**. Samassa pihapiirissä voi asua kerrostalossa, rivitalossa tai pientalossa. Erilaisilla asunnoilla tavoitellaan monipuolista asukasrakennetta aina

nuorista yksinasuvista perheisiin, aktiivisiin eläkeläisiin ja hoivapalveluja tarvitseviin senioreihin. **Suurimmat** rakennukset sijoittuvat tiukasti Jokisuuntien varrelle ja rakennukset **pienenevät** rantaa kohti. Kortteleilla on **vehreät, suojaisat sisäpihat ja jokaisella asunnolla oma parveke tai terassi**. Kortteleiden pihalle istutetaan hyötykasveja ja pölyttäjiä suosivia kukkivia lajikkeita. **Rannassa on asukkaiden venepaikkoja. Alueen** massatasapaino huomioidaan mahdollisuuksien mukaan käyttämällä puhtaita läjitysmaita muiden alueiden **maatäyttöissä. Asuinkortteleiden** tehokkuus laskee keskustasta lounaaseen **päin** ja suunnittelualueen viimeiset asuinkorttelit ovat ympäristöönsä sopivaa omakotitalorakentamista.

Koskikorttelissa asuminen liittyy liikerakentamiseen. Liikerakennusten yläkerroksissa on asuntoja, minkä lisäksi korttelin eteläosasta **täydennetään** tiivis ja matala puutalokortteli. Korttelin nykyiset asuinrakennukset säilytetään ja integroidaan osaksi kokonaisuutta.

Hulevesien hallinta toteutetaan muun muassa suosimalla vettä läpäiseviä pintoja kortteleissa. Alueella syntyvät hulevedet pyritään ensisijaisesti imeyttämään maaperään tai ohjaamaan kasvillisuuden käyttöön. Nykyinen hulevesireitti Lohikorttelin lounaispuolella **on huomioitu suunnitelmassa**.

Liikenne

Suunnittelualueen liikenneverkko säilyy pääosin ennallaan. Alueen kokoojakatu on Kirkkotie/Jokisuuntie, ja pienemmät tonttikadut ovat entisillä paikoillaan. Kokoojakadun molemmin puolin kulkevat yhdistetyt **jalankulun ja polkupyöräilyn väylät ja sen varrelle** sijoittuvat myös bussipysäkit. Kirkkokadun ajoneuvoliikenne halutaan hidastaa tai jopa pysäyttää suunnittelualueen kohdalla. Valtatien suunnasta tultaessa liikennettä hidastavat tiiviisti kadun varrelle sijoitetut pysäköintipaikat ja bussipysäkki. Kirkkotien, Jokisuuntien ja Puistotien risteykseen on osoitettu kivetty aukio, jossa ajoneuvoliikenne jakaa tilan pyöräilijöiden ja **kävelijöiden kanssa. Rouhea kiveys ja jalankulkijoiden etusija liikennealueella hidastaa ajoneuvoliikenteen ja** houkuttelee autoilijoita pysähtymään. Jaettu katutila jatkuu Kirkkotieltä Puistotien kautta Markkina-aukiolle. Uittajanpuiston edustalla ja Markkinatorilla on pysäköintipaikkoja, jotka sulautuvat visuaalisesti katutilaan.

Yhdistetyt kävely- ja pyörätiet kulkevat pääosin Kirkkotien ja Jokisuuntien varrella. Valtarinpuiston kohdalla pääväylä kiertää rantapuiston kautta. Iijoen rannassa kulkee rantareitti Vanhasta Haminasta suunnittelualueen rajalle asti. Kirkkopuistossa ja Uittajanpuistossa risteilee kapeita puistopolkuja.

Valtaosa alueen julkisten toimintojen ja tapahtumien vaatimista autopaikoista on osoitettu Haminatalon **rinteessä sijaitsevaan kellarikerrokseen, joka on monipuolisesti eri toimintojen käytössä. Maantasossa** autopaikat on hajautettu katujen varsille, **Markkinatorille ja Haminatalon huoltokujalle. Asuntojen autopaikat** sijaitsevat kortteleissa, pääosin katoksissa.

Laajuustiedot, uudisrakentaminen

Julkinen rakentaminen yhteensä 3 100 k-m²

- Haminatalo 2 800 k-m² (ei sisällä pysäköintitiloja)
- Museon ja seurakuntakodin täydennysrakentaminen 300 k-m²
- Autopaikkoja 62 kpl (1 ap/50 k-m²)
- Pyöräpaikkoja n. 65 kpl (1 pp/50 k-m²)

Liikerakentaminen yhteensä 2 300 k-m²

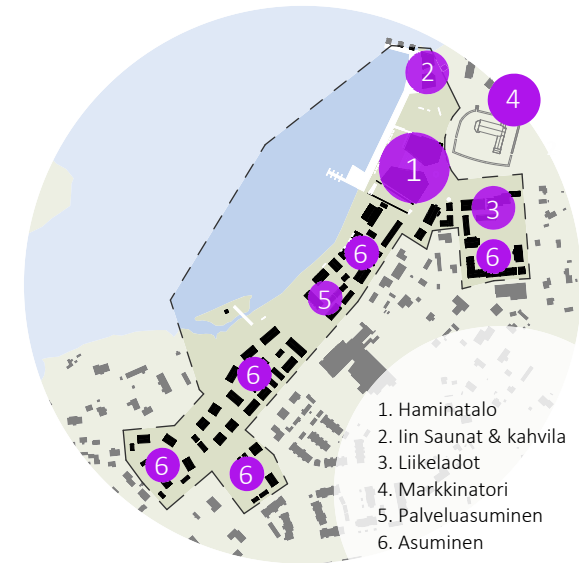
- Koskikortteli 1 500 k-m² (luku ei sisällä nykyisiä rakennuksia)
- Sauna ja kahvila 500 k-m²
- Laiturisaunat 100 k-m²
- Gasthausin täydennysrakentaminen 200 k-m²
- Autopaikkoja 46 kpl (1 ap/50 k-m²)
- Pyöräpaikkoja n. 50 kpl (1 pp/50 k-m²)

Asuinrakentaminen yhteensä 8 600 k-m²

- Koskikortteli 1 400 k-m² (luku ei sisällä nykyisiä rakennuksia)
- Tervakortteli 2 400 k-m² (luku ei sisällä nykyistä 5. krs kerrostaloo)
- Lohikortteli 2100 k-m²
- Yhtiömuotoiset pientalot 900 k-m²
- Pientalot 1 800 k-m²
- Autopaikkoja n. 100 kpl (1,2 ap/asunto)
- Pyöräpaikkoja n. 230 kpl (2 pp/asunto)
- Uusia asukkaita n. 215 (40 k-m²/asukas)
- Asuinrakentamisen pinta-ala ei sisällä katoksia

Kaikki uudisrakentaminen yhteensä 14 000 k-m²

“NÄTTEPORI”

Toiminnallinen kaavio

Viherympäristöt

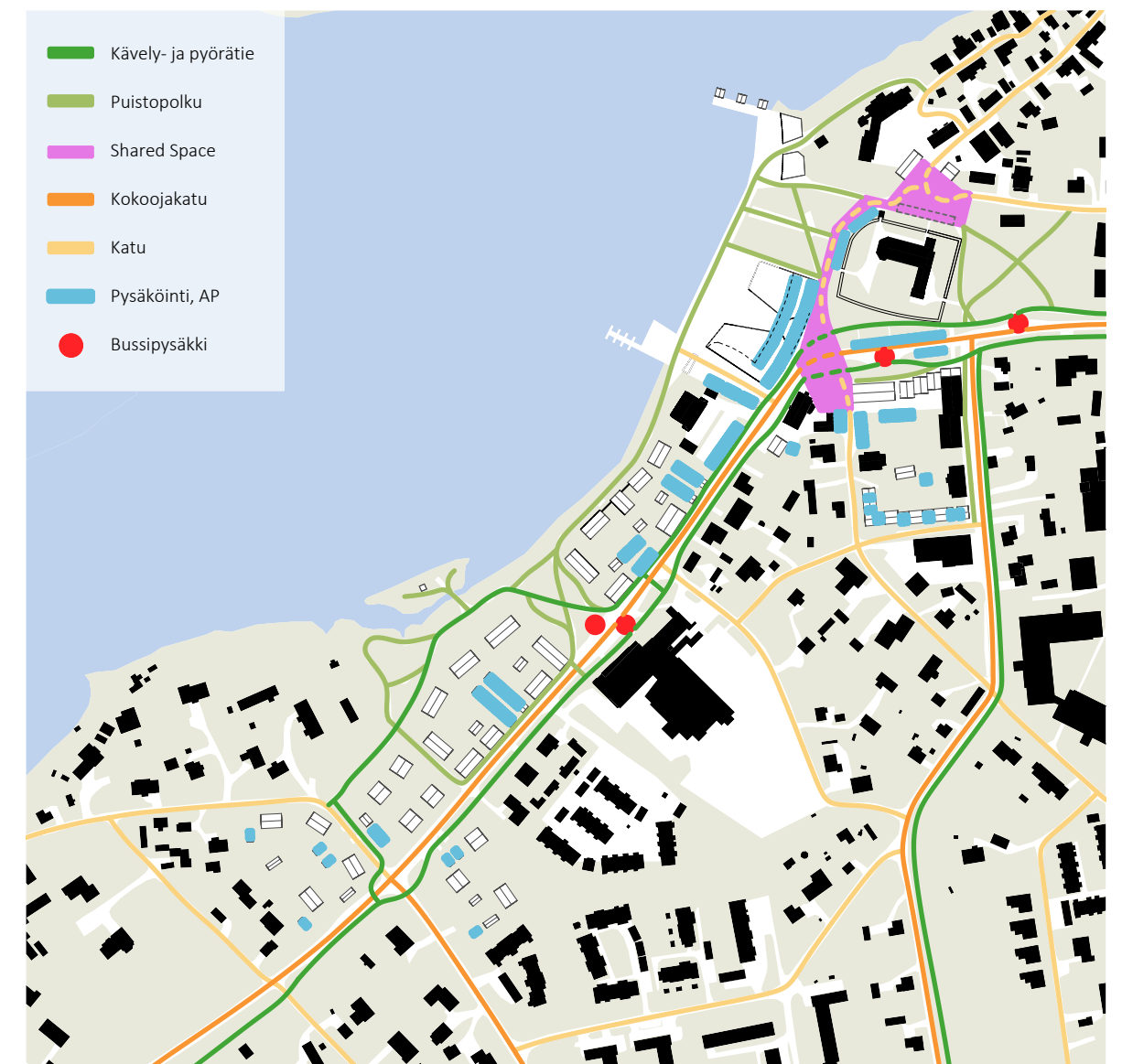
“NÄTTEPORI”

Nättepori houkuttelee vanhat, uudet ja tulevat iiläiset yhteen nauttimaan kulttuurista ja lijoen kauniista maisemasta. Uudistuva alue ”Nättepori” yhdistyy lin Vanhaan Haminaan historiaa henkivän *Markkinatorin* kautta.

Vanhan Haminan kapeat kadut, vierivieressä olevat talot sekä rikas ja luonnonläheinen värimailma ovat olleen ehdotuksen suunnittelun innoittajia. Ehdotuksessa *Haminatalo*, *Satama-aukio* ja *Uittajanpuisto* muodostavat monipuolisen toiminnallisen kokonaisuuden, jossa moderni arkkitehtuuri, julkiset ulkotilat ja viihtyisät reitit tarjoavat tekemistä ympäri vuoden.

Nätteporissa puistot rytmittävät rakennettuja kortteleita ja avaavat kauniita näkymiä maalta lijoelle ja veneestä kohti rantaa ja rakennuksia. Veden päällä sijaitsevilla saunamökeillä lijoen voimakas virta on lähellä. Jokimaisemaa ja luontoa voi tarkkailla rantareitiltä, jolle vastaranta, nivat ja saaret antavat viehättävää vaihtelua.

Liikenne- ja pysäköintikaavio, 1 : 5000

“NÄTTEPORI”

“NÄTTEPORI”

Rantareitin näkymä Valtarinpuistosta

Laajuustiedot, uudisrakentaminen

Julkinen rakentaminen yhteensä 3 100 k-m²

Haminatalo 2 800 k-m² (ei sisällä pysäköintitiloja)

Museon ja seurakuntakodin täydennysrakentaminen 300 k-m²

Autopaikkoja 62 kpl (1 ap/50 k-m²)

Pyöräpaikkoja n. 65 kpl (1 pp/50 k-m²)

Liikerakentaminen yhteensä 2 300 k-m²

Koskikortteli 1 500 k-m² (luku ei sisällä nykyisiä rakennuksia)

Sauna ja kahvila 500 k-m²

Laiturisaunat 100 k-m²

Gasthausin täydennysrakentaminen 200 k-m²

Autopaikkoja 46 kpl (1 ap/50 k-m²)

Pyöräpaikkoja n. 50 kpl (1 pp/50 k-m²)

Asuinrakentaminen yhteensä 8 600 k-m²

Koskikortteli 1 400 k-m² (luku ei sisällä nykyisiä rakennuksia)

Tervakortteli 2 400 k-m² (luku ei sisällä nykyistä 5. krs kerrostaloa)

Lohikortteli 2100 k-m²

Yhtiömuotoiset pientalot 900 k-m²

Pientalot 1 800 k-m²

Autopaikkoja n. 100 kpl (1,2 ap/asunto)

Pyöräpaikkoja n. 230 kpl (2 pp/asunto)

Uusia asukkaita n. 215 (40 k-m²/asukas)

Asuinrakentamisen pinta-alaan ei ole laskettu mukaan katoksia